

Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

В.М. Кропівний
« _____ » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

галузь знань	13 Механічна інженерія
спеціальність	131 Прикладна механіка,
спеціальність	133 Галузеве машинобудування,
спеціальність	274 Автомобільний транспорт,
спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
факультет	Обліку та фінансів

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма дисципліни „Основи економічної теорії” для студентів денної та заочної форми навчання за галуззю знань 13 „Механічна інженерія”, спеціальностей 131 „Прикладна механіка”, 133 „Галузеве машинобудування”, 274 „Автомобільний транспорт”, 192 „Будівництво та цивільна інженерія”.
28 серпня, 2017 року. – 36 с.

Розробники: Яковенко Роман Валерійович – доцент кафедри ЕТМЕК, к.е.н., доцент;
Волчкова Галина Костянтинівна – старший викладач кафедри ЕТМЕК, к.е.н.

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

Протокол від « 28 » _____ серпня _____ 2017 року № 1

В.о. завідувача кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

_____ Р. І. Жовновач

« 28 » _____ серпня _____ 2017 р.

Декан факультету обліку та фінансів

_____ Г. М. Давидов

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 13 Механічна інженерія	За вибором	
	Напрямок підготовки		
Загальна кількість годин – 90	Спеціальності: 274 Автомобільний транспорт, 192 Будівництво та цивільна інженерія, 133 Галузеве машинобудування, 131 Прикладна механіка	Рік підготовки	
		3-й	4-й
		Семестр	
		5-й	7-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,42	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	28 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		48 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	
		Вид контролю:	
залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Економічна теорія — фундаментальна і базова дисципліна для підготовки фахівців з вищою освітою. Особливого значення знання закономірностей економічного життя суспільства серед сучасних високоосвічених фахівців набуває у зв'язку з переходом від постіндустріального до інформаційного суспільства. Трансформація моделей економічного розвитку під впливом глобалізації економіки, інтелектуалізація та індивідуалізація праці, неухильна дематеріалізація виробництва та перетворення людського капіталу на домінуючу економічного розвитку, безпрецедентні динамічні перехідні процеси зумовлюють потребу не лише у теоретичному осмисленні нових реалій, а й у необхідності підготування суб'єктів господарювання й суспільства в цілому до нових умов економічної співпраці.

Курс „Основи економічної теорії” включає фундаментальні економічні знання, аналіз різноманітних теоретичних проблем, що вивчаються з логічною послідовністю та сконцентрованою викладу. В курсі органічно поєднано теоретичне висвітлення проблем економічної теорії з аналізом сучасної економічної ситуації в Україні та наочною подачею матеріалу.

Мета викладання навчальної дисципліни

Головною метою викладання навчального курсу „Основи економічної теорії” є ознайомлення студентів із сутністю економічних законів і принципів господарювання в умовах ринкової економіки. В процесі викладання цієї дисципліни студенти знайомляться з економічною діяльністю суспільства та її наслідками. Розглядаються фундаментальні питання розвитку економіки в сучасних умовах. Особлива увага при викладанні курсу приділяється проблемі ринку і його механізму, законам ринкової економіки, теорії рівноваги, економічного зростання. Теоретичні питання пов'язуються з практикою господарювання в умовах перехідного періоду.

Завдання курсу:

- висвітлити основні етапи виникнення і розвитку економічної теорії;
- створити відповідний категорійний апарат;
- розкрити основні закономірності розвитку економічного життя суспільства;
- вивчити різноманітні економічні системи;
- аргументовано довести переваги сучасної ринкової економічної системи перед іншими моделями економіки;
- вивчити закономірності функціонування індивідуальних та агрегованих ринків товарів та послуг;
- вивчити та навчитися розраховувати й аналізувати основні макроекономічні показники країни: ВВП, ЧВП, НД;
- вивчити основні види безробіття, навчитися розраховувати коефіцієнт безробіття;
- вміти прорахувати соціально-економічні наслідки безробіття, як прояву макроекономічної нестабільності для суспільства;

- вивчити види та типи інфляції, навчитися вимірювати інфляційні процеси тв. економіці;
- розкрити поняття та основні інструменти фіскальної політики;
- вивчити закономірності функціонування грошової системи та основні інструменти монетарної політики;
- пояснити головні умови зростання економіки; чинники, що породжують її нестабільність;
- визначити еластичність попиту і пропозиції, знати практичне застосування концепції еластичності попиту і пропозиції;
- навчитись обчислювати ефективність виробництва, витрати та прибуток;
- розрізнити та знати ефективність діяльності для суспільства різних видів ринків товарів та послуг: чиста конкуренція, чиста монополія, монополістична конкуренція, олігополія.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: категоріальний апарат економічної теорії, проблеми та принципи діяльності економіки сьогодення з урахуванням еволюційного чинника та специфіки економіки сучасної України;

вміти:

- визначити сутність змішаної ринкової економіки;
- визначити механізми, що забезпечують реалізацію економічних законів;
- пояснити, чому сучасна ринкова економіка найбільш ефективна порівняно з іншими моделями економіки;
- пояснити головні умови зростання економіки та чинники, що породжують її нестабільність;
- обчислювати ефективність виробництва, витрати та прибуток.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, метод та функції економічної теорії.

Історія розвитку економічної науки. Продуктивні сили і виробничі відносини. Трудові ресурси, засоби виробництва. Предмет економічної теорії.

Методологія економічного дослідження. Загальнофілософські та специфічні методи. Індукція та дедукція. Рівні економічного дослідження. Структура економічної теорії.

Функції економічного пізнання: теоретико-пізнавальна, практична, виховна, методологічна, прогностична. Позитивна і нормативна економічна теорія.

Економічні закони та економічні категорії. Економічна політика та її цілі.

Тема 2. Зміст і значення економічної діяльності суспільства.

Економічні потреби та економічні інтереси. Різні підходи до класифікації потреб. Закон зростання потреб.

Фактори виробництва. Економічні ресурси та плата за них. Закон рідкості ресурсів.

Проблема „потреби-ресурси” як основна проблема економіки. Повна зайнятість та повний обсяг виробництва. Проблема економічного вибору. Виробничі можливості. Крива виробничих можливостей.

Сутність та складові суспільного виробництва. Виробництво як головний елемент відтворювального процесу. Відмінність між працею та виробництвом. Типи розширеного суспільного відтворення.

Цілі та результати суспільного відтворення. Благо. Товар, його властивості. Класифікація господарських товарів.

Ефективність виробництва. Соціальна та економічна ефективність суспільного виробництва. Критерії та показники ефективності виробництва, шляхи її підвищення.

Проблема „економічної людини”. Розвиток особистості людини – узагальнюючий критерій економічного розвитку.

Тема 3. Економічні системи суспільства і відносини власності.

Структура і зміст поняття „економічної системи”. Продуктивні сили, соціально-економічні та організаційно-економічні виробничі відносини, господарський механізм, як елементи та ознаки економічної системи.

Типи економічних систем: традиційна економіка, чиста ринкова, командно-адміністративна, змішана, економіка перехідного періоду. Характеристики кожної з них. Оцінка ролі ринкової економіки. Аргументи „за” і „проти” ринкової системи.

Власність. Власність і майно. Основи аналізу відносин власності. Власність як економічна категорія. Правовий аспект власності. Приватна власність як основа ринкової системи. Об’єкти та суб’єкти власності. Складові відносин власності. Форми власності в Україні.

Еволюція відносин власності. Форми, методи і принципи роздержавлення та приватизації. Націоналізація. Рейдерство. Нові тенденції в розвитку відносин власності.

Основні економічні проблеми, що стоять перед суспільством: що виробляти, як виробляти, для кого виробляти, чи спроможна економічна система до адаптації, чи спроможна економічна система до саморегулювання.

Тема 4. Загальна теорія ринку.

Сутність та функції ринку. Структура та інфраструктура ринку.

Попит, закон попиту, крива попиту. Нецінові фактори попиту. Індивідуальний та ринковий попит. Функція ціни при аналізі попиту. Зміна попиту та зміна обсягу попиту.

Пропозиція, закон пропозиції, крива пропозиції. Нецінові фактори пропозиції. Індивідуальна та ринкова пропозиція. Функція ціни при аналізі пропозиції. Зміна пропозиції та зміна обсягу пропозиції.

Взаємодія пропозиції та попиту. Утворення рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва. Хрест А. Маршалла. Механізм ринкового саморегулювання. Зміни обсягів попиту і пропозиції та зміни попиту і пропозиції, їх графічний аналіз.

Конкуренція, методи, форми та наслідки конкуренції.

Характеристика ринкових моделей: чиста конкуренція, монополістична конкуренція, олігополія та чиста монополія.

Тема 5. Грошово-кредитна система.

Походження та сутність грошей. Функції грошей. Форми грошей. Ліквідність.

Грошовий оборот. Закон грошового обігу (за тлумаченням К. Маркса та І. Фішера).

Сутність грошової системи. Системи металевого та паперового обігу. Закон Коперника-Грешема. Біметалізм та монометалізм. Структура грошової системи.

Сутність та економічна роль кредиту. Принципи та етапи кредитування. Класифікація видів кредиту за різними ознаками.

Банк, його функції. Класифікація операцій банків. Банківська система України.

Центральний банк та грошово-кредитна політика.

Тема 6. Економічна роль держави.

Місце держави в обігу товарів, послуг і доходів. Держава як суб'єкт державних закупівель та інших економічних відносин. Колективні (суспільні) товари.

Мета втручання держави в економіку. Економічна безпека держави. Завдання держави в умовах розвинутої та перехідної економіки.

Основні напрями економічної політики. Фіскальна, митна, валютна, інноваційна, цінова, регіональна, структурна політика та політика доходів.

Державне регулювання економіки. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки. Правові, адміністративні та економічні методи державного регулювання.

Тема 7. Фінанси, податки та бюджет.

Фінансова система, її складові. Функції фінансів. Сутність та суб'єкти фінансових відносин.

Податки: зміст, функції та види. Принципи оподаткування. Крива Лаффера. Податкова ставка і податкові надходження.

Бюджетна система: сутність та структура. Формування прибуткової частини державного бюджету. Використання доходів державного бюджету: поточні видатки та видатки розвитку.

Бюджетний дефіцит, способи його фінансування. Державний борг, внутрішній та зовнішній державний борг. Облігації державної позики.

Тема 8. Національна економіка та система національних рахунків.

Національна економіка як система. Макроекономічна структура економіки. Завдання перебудови макроекономічної структури економіки. Сукупний попит і сукупна пропозиція.

Валовий внутрішній продукт (ВВП): сутність та способи обчислення. Принципи обліку ВВП. Методи розрахунку ВВП за доходами та за витратами.

Валовий національний продукт. Чистий внутрішній продукт. Амортизація. Національний дохід. Особистий дохід. Дохід кінцевого користування.

Роль цін в обчисленні ВВП. Номінальний і реальний ВВП. Індекс цін: дефлятор та інфлятор ВВП. Споживчий кошук.

ВВП та суспільний добробут. Якість продукції, вільний час населення, позаринкові операції, структура виробництва та тіньова економіка, забруднення навколишнього середовища, зміни чисельності країни як фактори, що не враховує ВВП.

Доходи населення. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині.

Тема 9. Макроекономічна нестабільність та економічне зростання.

Циклічний характер економічного розвитку. Економічний цикл, його стадії. Види циклів: малі, середні та великі.

Безробіття як одна з головних проблем економічного розвитку. Форми безробіття, природний рівень безробіття. Обчислення рівня безробіття. Закон Артура Оукена та повна зайнятість. Економічні наслідки безробіття.

Інфляція. Відмінність інфляції від зростання цін на окремі групи товарів. Інфляція попиту та інфляція витрат. Відкрита та прихована інфляція. Види інфляції залежно від темпів зростання.

Наслідки інфляції. Номінальний та реальний доходи. Крива Філіпса. Стагфляція.

Економічне зростання: сутність та способи виміру. Екстенсивний та інтенсивний типи економічного зростання. Фактори, що гальмують економічне зростання. Економічний розвиток.

Тема 10. Споживання, заощадження та інвестиції.

Споживання, заощадження та дохід домогосподарств. Класична і кейнсіанська теорії зайнятості. Закономірність споживання та закони споживання Енгеля. Середня та гранична схильність до споживання. Корисність і споживча вартість. Закон спадної граничної корисності та закон максимізації корисності. Фактори, що впливають на величину споживання.

Заощадження як елемент доходу. Напрями використання заощаджень. Середня та гранична схильність до заощадження. Способи утворення заощаджень з урахуванням рівня ліквідності.

Інвестиції. Погляд на заощадження та інвестиції з боку класиків та кейнсіанців. Попит на інвестиції та фактори, що впливають на величину інвестицій. Валові та чисті інвестиції. Характеристика економічного стану держави в залежності від обсягу залучених чистих інвестицій.

Види інвестицій. Характеристика інвестицій в залежності від терміну інвестування. Реальні, фінансові та інтелектуальні інвестиції. Мультиплікатор та акселератор.

Інвестиції в людський капітал.

Тема 11. Підприємництво, прибуток та заробітна плата.

Підприємництво як форма економічної діяльності. Види, форми підприємництва. Класифікація діючих підприємницьких структур.

Принципи підприємницької діяльності: економічна свобода, зацікавленість, відповідальність, еквівалентності обміну, порівняльних переваг, ризикованість, конкуренція, застосування інжинірингу, переваги малого підприємництва.

Витрати виробництва: явні, неявні та валові; постійні та змінні; середні постійні, середні змінні та середні валові витрати; граничні витрати.

Прибуток, як різниця між виторгом (доходом) і витратами виробництва. Економічний, нормальний і бухгалтерський прибуток. Життєвий цикл товару та обсяги прибутку.

Економічний зміст заробітної плати. Номінальна та реальна заробітна плата. Форми та системи заробітної плати. Залежність рівня оплати праці від доходів підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет, метод та функції економічної теорії	6	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Зміст і значення економічної діяльності суспільства	10	4	2	-	-	4	10	1	-	-	-	9
Тема 3. Економічні системи суспільства і відносини власності	8	4	1	-	-	3	8	1	-	-	-	7
Тема 4. Загальна теорія ринку	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6
Тема 5. Грошово-кредитна система	8	4	1	-	-	3	8	1	-	-	-	7
Тема 6. Економічна роль держави	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
Тема 7. Фінанси, податки та бюджет.	6	2	1	-	-	3	6	1	-	-	-	5
Тема 8. Національна економіка та система національних рахунків	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8
Тема 9. Макроекономічна нестабільність та економічне зростання	8	4	1	-	-	3	8	1	-	-	-	7
Тема 10. Споживання, заощадження та інвестиції.	8	2	1	-	-	5	8	1	-	-	-	7
Тема 11. Підприємництво, прибуток та заробітна плата.	10	2	1	-	-	7	10	1	-	-	-	9
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	28	14	-	-	48	90	8	4	-	-	78

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, метод та функції економічної теорії	-
2	Зміст і значення економічної діяльності суспільства	2
3	Економічні системи суспільства і відносини власності	1
4	Загальна теорія ринку	2
5	Грошово-кредитна система	1
6	Економічна роль держави	2
7	Фінанси, податки та бюджет	1
8	Національна економіка та система національних рахунків	2
10	Макроекономічна нестабільність та економічне зростання	1
10	Споживання, заощадження та інвестиції	1
11	Підприємництво, прибуток та заробітна плата	1
	Разом	14

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни „Основи економічної теорії”. Самостійна робота студента забезпечується підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними вказівками, практикумами, матеріалами щодо самоконтролю знань.

Матеріал, засвоєний студентом у процесі самостійного вивчення, виноситься на підсумковий контроль поряд з матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Самостійна робота студента включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення тем або питань, передбачених робочою програмою для самостійного вивчення;
- підготовку реферату, конспекту вивченого матеріалу;
- підготовку до проходження контрольних заходів (опитування, тестування, заліку).

№ теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Історія розвитку економічної науки. Продуктивні сили і виробничі відносини. Трудові ресурси, засоби виробництва. Предмет економічної теорії.</p> <p>Методологія економічного дослідження. Загальнофілософські та специфічні методи. Індукція та дедукція. Рівні економічного дослідження. Структура економічної теорії.</p> <p>Функції економічного пізнання: теоретико-пізнавальна, практична, виховна, методологічна, прогностична. Позитивна і нормативна економічна теорія. Економічні закони та економічні категорії. Економічна політика та її цілі.</p>	6
2	<p>Цілі та результати суспільного відтворення. Благо. Товар, його властивості. Класифікація господарських товарів.</p> <p>Ефективність виробництва. Соціальна та економічна ефективність суспільного виробництва. Критерії та показники ефективності виробництва, шляхи її підвищення.</p> <p>Проблема „економічної людини”. Розвиток особистості людини – узагальнюючий критерій економічного розвитку.</p>	4

1	2	3
3	<p>Власність. Власність і майно. Основи аналізу відносин власності. Власність як економічна категорія. Правовий аспект власності. Приватна власність як основа ринкової системи. Об'єкти та суб'єкти власності. Складові відносин власності. Форми власності в Україні.</p> <p>Еволюція відносин власності. Форми, методи і принципи роздержавлення та приватизації. Націоналізація. Рейдерство. Нові тенденції в розвитку відносин власності.</p>	3
4	<p>Механізм ринкового саморегулювання. Зміни обсягів попиту і пропозиції та зміни попиту і пропозиції, їх графічний аналіз.</p> <p>Конкуренція, методи, форми та наслідки конкуренції.</p>	4
5	<p>Сутність грошової системи. Системи металевого та паперового обігу. Закон Коперника-Грешема. Біметалізм та монометалізм. Структура грошової системи.</p> <p>Сутність та економічна роль кредиту. Принципи та етапи кредитування. Класифікація видів кредиту за різними ознаками.</p>	3
6	<p>Державне регулювання економіки. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки. Правові, адміністративні та економічні методи державного регулювання.</p>	4
7	<p>Бюджетна система: сутність та структура. Формування прибуткової частини державного бюджету. Використання доходів державного бюджету: поточні видатки та видатки розвитку.</p>	3
8	<p>Роль цін в обчисленні ВВП. Номінальний і реальний ВВП. Індекс цін: дефлятор та інфлятор ВВП. Споживчий кошик.</p> <p>ВВП та суспільний добробут. Якість продукції, вільний час населення, позаринкові операції, структура виробництва та тіньова економіка, забруднення навколишнього середовища, зміни чисельності країни як фактори, що не враховує ВВП.</p>	6
9	<p>Економічне зростання: сутність та способи виміру. Екстенсивний та інтенсивний типи економічного зростання. Фактори, що гальмують економічне зростання. Економічний розвиток.</p>	3

1	2	3
10	<p>Заощадження як елемент доходу. Напрями використання заощаджень. Середня та гранична схильність до заощадження. Способи утворення заощаджень з урахуванням рівня ліквідності.</p> <p>Види інвестицій. Характеристика інвестицій в залежності від терміну інвестування. Реальні, фінансові та інтелектуальні інвестиції. Мультиплікатор та акселератор. Інвестиції в людський капітал.</p>	5
11	<p>Прибуток як різниця між витратом (доходом) і витратами виробництва. Економічний, нормальний і бухгалтерський прибуток. Життєвий цикл товару та обсяги прибутку.</p> <p>Економічний зміст заробітної плати. Номінальна та реальна заробітна плата. Форми та системи заробітної плати.</p> <p>Залежність рівня оплати праці від доходів підприємства.</p>	7
Разом		48

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студентів передбачає поглиблене вивчення навчальної дисципліни „Основи економічної теорії” і додатковий, більш глибокий аналіз економічних проблем. Індивідуальна робота студентів є формою організації навчального процесу, яка створює умови для реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну і творчу діяльність.

До індивідуальних занять входять наступні види навчальної роботи: написання рефератів та виконання наукових досліджень.

Орієнтовні напрямки наукових досліджень студентів

1. Оптимізація структури народного господарства України.
2. Територіальне розміщення галузей народного господарства України та його удосконалення.
3. Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.
4. Проблеми інвестування та їх розв’язання.
5. Проблеми розвитку домогосподарств та сімейного бізнесу.
6. Правове регулювання підприємницької діяльності.
7. Регіональна економіка: проблеми та перспективи.
8. Оптимізація структури місцевого бюджету.
9. Шляхи подолання безробіття.
10. Специфіка регіональної інфляції та її наслідки.
11. Співвідношення експорту та імпорту на сучасному етапі: першочерговість державних пріоритетів.
12. Трансформація грошового обігу України.
13. Дієвість об’єктивних економічних законів в умовах економіки України.
14. Еволюція предмету та методу економічної теорії.
15. Регулювання банківського сектору економіки.
16. Економічна поведінка в умовах нестабільної економіки.
17. Методи формування сприятливого інвестиційного клімату.
18. Перешкоди на шляху еволюції відносин власності.
19. Управління діловою активністю.
20. Проблеми розвитку інноваційного підприємництва.
21. Необхідність державного регулювання економіки.
22. Проблеми ринку праці України.
23. Шляхи боротьби з тіньовою економікою.
24. Управління економікою за допомогою інфляції.
25. Трансформація пріоритетів світового ринку.
26. Взаємодія валютного курсу та інфляції.
27. Конвертованість валюти та економічна безпека держави.
28. Проблеми формування в Україні середнього класу.
29. Шляхи досягнення макроекономічної рівноваги.
30. Формування нової методології регіональних досліджень.

31. Проблеми розвитку інтелектуальної власності в Україні.
32. Інформаційні технології в системі подолання економічних криз.
33. Конкурентоспроможність економіки України на світовому ринку.
34. Еволюція ролі людини в системі економічних відносин.
35. Закони попиту і пропозиції в умовах дійсності.
36. Економічна думка України: історія і сучасність.
37. Модель економічного механізму для України.
38. Проблеми та недоліки макроекономічного рахівництва в Україні.
39. Діяльність міжнародних економічних організацій на території України.
40. Закон вартості в умовах постіндустріальної економіки.
41. Співвідношення заощаджень та інвестицій.
42. Проблеми формування ринкової інфраструктури.
43. Еластичність попиту і пропозиції в Україні.
44. Інтегровані моделі економічної політики.
45. Класифікація витрат виробництва в умовах аморфної економіки.
46. Проблеми ціноутворення в сільськогосподарському секторі економіки.
47. Заробітна плата: механізм формування та управління.
48. Проблеми та перспективи розвитку людського капіталу.

10. Методи навчання

При викладанні дисципліни „Основи економічної теорії” використовуються три основні групи методів навчання:

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності;
- методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

До словесних методів навчання відносяться оповідання, лекція, бесіда та ін. В процесі їхнього роз'яснення викладач шляхом слова викладає, пояснює навчальний матеріал, а студенти шляхом слухання, запам'ятовування і осмислення активно його сприймають і засвоюють.

Метод розповідь припускає усну розповідь викладання навчального матеріалу.

Можливі декілька виглядів розповіді – розповідь-вступ, розповідь-викладання, розповідь-висновок. Мета першого – підготовка до сприйняття нового навчального матеріалу, що може бути проведене іншими методами, наприклад, бесідою. Цей вигляд оповідання характеризується відносною стислістю, яскравістю, емоційністю викладення, що дозволяє викликати інтерес до нової теми, порушити потребу в її активному засвоєнні.

Під час другого методу викладач розкриває зміст нової теми, здійснює виклад по певному логічному плану, що розвивається, в чіткій послідовності, з вичлененням головного, істотного, з застосуванням ілюстрацій і переконливих прикладів.

Розповідь-висновок звичайно проводиться в кінці заняття. Викладач у ньому резюмує головні думки, робить висновки і узагальнення, дає завдання для подальшої самостійної роботи по цій темі.

В ході застосування методу розповідь використовуються такі методичні прийоми, як викладення інформації, активізація уваги, прийоми прискорення запам'ятовування (мнемонічні, асоціативні), логічні прийоми порівняння, виділення головного, резюмування, форми діалогу.

Як один з словесних методів навчання навчальна лекція припускає усне викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, ніж розповіді, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень. Лекція, як правило, займає все заняття.

В ході лекції використовуються прийоми усного викладення інформації, як в розповіді, підтримання уваги протягом тривалого часу, активізації мислення слухачів, прийоми забезпечення логічного запам'ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення. Найкращим прикладом може бути лекція-діалог.

Метод бесіди припускає розмову викладача зі студентами. Бесіда організується з допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять студентів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності.

Наочні методи достатньо важливі для студентів, це є візуальним сприймання дійсності. Особливістю наочних методів навчання є те, що вони обов'язково пропонуються тією чи іншою мірою, сполучаючись зі словесними методами. Тісний взаємозв'язок слова і наочності впливає з того, що діалектичний шлях пізнання об'єктивної реальності припускає застосування в єдності живого споглядання, абстрактного мислення і практики.

Під час використання практичних методів навчання застосовуються прийоми: постановка завдання, планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

При використанні проблемно-пошукових методів навчання викладач використовує такі прийоми: створює проблемну ситуацію (ставить питання, пропонує задачу, експериментальне завдання), організує колективне обговорення можливих підходів до рішення проблемної ситуації, стимулює висування гіпотез, тощо. Студенти роблять припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, виявляють причини явищ, пояснюють їхнє походження, вибирають найбільш раціональний варіант вирішення проблемної ситуації. Викладач керує цим процесом на всіх етапах, а також за допомогою запитань-підказок.

Також викладачем проводиться систематична оцінка знань студентів із обов'язковим написанням самостійних робіт.

Самостійна робота 1

1. Продуктивні сили.
2. Виробничі відносини.
3. Предмет економічної теорії.
4. Методологія економічних досліджень.
5. Функції економічного знання.
6. Економічна теорія, економічна політика та господарська практика.
7. Економічні потреби суспільства: сутність та структура.
8. Економічні ресурси та їх обмеженість.
9. Крива виробничих можливостей.
10. Зміст і складові суспільного виробництва.
11. Цілі та результати суспільного відтворення.
12. Ефективність виробництва, її види.
13. Шляхи підвищення ефективності виробництва.
14. Сутність економічної системи та її структура.
15. Види економічних систем.
16. Сутність та типологія власності.
17. Новітні тенденції розвитку відносин власності.
18. Фундаментальні питання економіки.

Самостійна робота 2

1. Ринок: сутність, функції та класифікація.
2. Попит, закон попиту. Фактори, що визначають попит.
3. Пропозиція, закон пропозиції. Фактори, що визначають пропозицію.

4. Ціна і конкуренція.
5. Ринкова рівновага.
6. Сутність та функції грошей.
7. Закон грошового обігу.
8. Грошова система, їх види.
9. Сутність, етапи та принципи кредитування.
10. Форми кредиту.
11. Банки. Банківська система України.
12. Кредитна система.
13. Місце держави в економічній системі.
14. Необхідність та цілі втручання держави в економіку.
15. Основні напрямки економічної політики.
16. Об'єкти, суб'єкти та методи державного регулювання економіки.
17. Сутність та функції фінансів.
18. Економічний зміст податків.
19. Державний бюджет.
20. Бюджетний дефіцит та державний борг.

Самостійна робота 3

1. Національна економіка та макроекономічний рівень господарювання.
2. Валовий внутрішній продукт.
3. Інші показники системи національних рахунків.
4. Роль цін у вимірюванні макроекономічних показників.
5. ВВП та суспільний добробут.
6. Сутність і типи економічного зростання.
7. Циклічний характер економічного розвитку.
8. Безробіття та його форми.
9. Сутність інфляції, її вимірювання та наслідки.
10. Крива Філіпса.
11. Стагфляція.
12. Споживання та поведінка споживача.
13. Заощадження та його зв'язок зі споживанням.
14. Інвестиції та фінансові ринки.
15. Підприємництво, його види.
16. Принципи підприємницької діяльності.
17. Витрати виробництва.
18. Прибуток, його види.
19. Форми та системи заробітної плати.
20. Загальна характеристика ринкових моделей.

11. Контроль знань

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
2	3	4
A	„Відмінно” – 5 (зараховано)	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, сформовані необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом, усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість їх виконання близька до максимальної.</p> <p>Студент має системні, повні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях.</p> <p>Уміє самостійно аналізувати та застосовувати основні положення теорії при вирішенні нестандартних завдань, робити правильні висновки, приймати рішення.</p> <p>Має сформовані міцні практичні навички. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно добирати та користуватися джерелами інформації.</p>
B	„Добре” – 4 (зараховано)	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані майже повністю, усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість більшості з них близька до максимальної.</p> <p>Студент добре опанував вивчений матеріал, застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, самостійно використовує традиційні докази із правильною аргументацією.</p> <p>Студент уміє дати ґрунтовну відповідь на поставлене запитання. Володіє понятійним апаратом. Допускає незначні неточності чи не грубі фактичні помилки.</p>
C	„Добре” – 4 (зараховано)	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний майже повністю. Необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо.</p> <p>Усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість жодного з них не оцінена мінімальним балом. Деякі завдання виконані з помилками, окремими незначними недоліками.</p> <p>Знання студента є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається</p>

		<p>аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність.</p> <p>Відповіді на питання логічні, аргументовані, хоч і мають неточності. Вільне усуває помилки й відповідає на зауваження.</p> <p>Для вирішення нестандартних завдань уміє самостійно аналізувати та застосовувати основні положення теорії із несуттєвими неточностями та робить правильні висновки.</p>
D	„Задовільно” – 3 (зараховано)	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний частково. Необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані в основному. Більшість робіт, передбачених програмою, виконано, але деякі з них мають недоліки, фактичні та змістовні помилки.</p> <p>Студент у цілому правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні теорії й факти, уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, уміє робити окремі висновки.</p>
E	„Задовільно” – 3 (зараховано)	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний поверхово (посередньо), частково. Деякі практичні навички роботи не сформовані. Більшість робіт, передбачених програмою, виконано, але якість виконання деяких із них оцінена мінімальним балом.</p> <p>Студент виявляє поверхові знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь недостатньо осмислена.</p> <p>Уміє застосовувати знання для виконання завдань за зразком. Зазнає труднощів у використанні теоретичного матеріалу при вирішенні нестандартних завдань.</p>
FХ	„Незадовільно” – 2 (незараховано)	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний лише фрагментарно. Необхідні практичні навички не сформовані.</p> <p>Більшість передбачених програмою навчальних завдань не виконано або якість їх виконання близька до мінімальної.</p> <p>За додаткової самостійної роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання завдань.</p>
F	„Незадовільно” – 2 (незараховано)	<p>Теоретичний зміст курсу не засвоєний. Необхідні практичні навички роботи не сформовані. Необхідні завдання не виконані або мають грубі помилки.</p> <p>Необхідна подальша значна робота (у тому числі й повторне вивчення курсу).</p>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки заліку:

- „зараховано” – студент має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.
- „незараховано” – студент має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

Питання до заліку з дисципліни: „Основи економічної теорії”

1. Предмет економічної теорії.
2. Структура економічної теорії.
3. Сутність економіки.
4. Методологія економічних досліджень.
5. Функції економічної теорії.
6. Економічні закони та економічні категорії.
7. Цілі економічної політики.
8. Сутність та типи економічних потреб, піраміда потреб А.Маслоу.
9. Економічні ресурси.
10. Економічні блага та економічні інтереси.
11. Економічні потреби та виробничі ресурси: протиріччя взаємодії.
12. Крива виробничих можливостей.
13. Праця і виробництво, суспільне відтворення, його типи.
14. Товар, його властивості.
15. Ефективність виробництва, її показники.
16. Соціальна та соціально-економічна ефективність.
17. Способи підвищення ефективності праці.
18. Основні та оборотні фонди підприємства.
19. Економічна система, її структура.
20. Види економічних систем.
21. Сутність, об'єкти та суб'єкти власності.
22. Типи та форми власності.
23. Новітні тенденції розвитку відносин власності.
24. Фундаментальні питання економіки.
25. Сутність ринку.
26. Функції ринку.
27. Структура ринку.
28. Попит, закон попиту.
29. Чинники попиту.
30. Крива попиту, зміна попиту, зміна величини попиту.
31. Пропозиція, закон пропозиції.
32. Чинники пропозиції.
33. Крива пропозиції, зміна пропозиції, зміни величини пропозиції.
34. Ціна, конкуренція та їх види.
35. Ринкова рівновага.
36. Сутність та форми грошей.
37. Функції грошей, ліквідність.
38. Закон грошового обігу.
39. Грошова система, її види.
40. Закон Коперника-Грешема, види золотого монометалізму.
41. Сутність кредиту, етапи кредитування.
42. Принципи кредитування, форми кредиту.
43. Функції банків та їх види.

44. Класифікація операцій банків.
45. Банківська система України.
46. Кредитна система, її структура.
47. Місце держави в економічній системі.
48. Економічна безпека держави.
49. Завдання держави в умовах розвинутої економіки.
50. Цілі діяльності держави в умовах перехідної економіки.
51. Економічна політика та її завдання.
52. Види економічної політики.
53. Сутність та методи державного регулювання економіки.
54. Об'єкти та суб'єкти державного регулювання економіки.
55. Сутність та суб'єкти фінансів.
56. Фінансова система.
57. Функції фінансів.
58. Сутність та функції податків.
59. Види податків.
60. Крива Лаффера.
61. Принципи функціонування податкової системи.
62. Державний бюджет.
63. Бюджетна система.
64. Структура бюджету.
65. Бюджетний дефіцит, шляхи його покриття.
66. Державний борг, його структура.
67. Національна економіка.
68. Макроекономічна структура економіки.
69. Сутність та принципи розрахунку ВВП.
70. Розрахунок ВВП за витратами.
71. Розрахунок ВВП за доходами.
72. Система національних рахунків.
73. Індекс цін.
74. Номінальний і реальний ВВП.
75. ВВП та суспільний добробут.
76. Крива Лоренца.
77. Тіньова економіка.
78. Сутність та типи економічного зростання.
79. Економічний розвиток, чинники, що гальмують економічне зростання.
80. Економічний цикл, його види.
81. Безробіття, його форми.
82. Природний рівень безробіття, закон Оукена.
83. Сутність та типи інфляції.
84. Темп інфляції та її наслідки.
85. Крива Філіпса, стагфляція.
86. Сутність та закономірності споживання. Показники, що характеризують споживання.
87. Закон спадної граничної корисності.

88. Заощадження. Показники, що його характеризують.
89. Інвестиції, їх види.
90. Характеристика стану економіки залежно від співвідношення обсягу інвестицій і амортизації.
91. Сутність та функції підприємництва, види підприємництва.
92. Витрати виробництва.
93. Коротко- і довгостроковий періоди діяльності підприємства.
94. Прибуток, його види.
95. Форми та види заробітної плати.
96. Сутність та характеристика сучасного світового господарства.
97. Основні форми міжнародних економічних відносин.
98. Платіжний баланс.
99. Валютний курс, його види.
100. Валютна система, види валютних систем.

13. Методичне забезпечення

1. *Основи економічної теорії* : методичні вказівки для студентів вищих навчальних закладів / Лисенко М. І., Пихтін В. Я. – Кіровоград : ВМУРоЛ, 2003. – 134 с.
2. *Політекономія* : навч.-метод. посібник / М. П. Тарнавський, В. М. Рубан, В. О. Хох. – Кіровоград : КНТУ, 2005. – 116 с.
3. *Макроекономіка* : навч.-метод. посібник / М. П. Тарнавський, В. М. Рубан, В. О. Хох. – Кіровоград : КНТУ, 2005. – 68 с.
4. *Мікроекономіка* : навч.-метод. посібник / М. П. Тарнавський, В. М. Рубан, В. О. Хох. – Кіровоград : КНТУ, 2003. – 114 с.
5. *Яковенко Р. В.* Основи теорії економіки для технічних спеціальностей : навч. посіб. / Роман Яковенко. – Кіровоград : „Поліграф-Сервіс”, 2009. – 120 с.: іл.
6. *Яковенко Р. В.* Наукова робота студентів : методичні поради та рекомендації / Роман Яковенко. – Кіровоград : „ПіК”, 2009. – 40 с.
7. *Яковенко Р. В.* Тести для контролю знань з навчальної дисципліни „Економічна теорія” / Р. В. Яковенко. – Кропивницький : КНТУ, 20016. – 17 с.
8. *Яковенко Р. В.* Економічна теорія : зразки практичних розрахункових робіт / Роман Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2012. – 22 с.

11. Рекомендована література Базова

1. Дзюбик С. *Основи економічної теорії* : навч. посіб. / С. Дзюбик, О. Ривак. – [3-тє вид., переробл. і доповн.]. – К. : Знання, 2014. – 423 с.
2. Воробйов Є. М. *Економічна теорія* : Модульний курс. Основи мікроекономіки. Основи макроекономіки : навч. посіб. / Є. М. Воробйов. – Харків : ТОРСІНГ-ПЛЮС, 2009. – 320 с.
3. Яковенко Р.В. *Основи економічної теорії для технічних спеціальностей* : конспект лекцій / Роман Яковенко. – Кропивницький : КНТУ, 2016. – 50 с. : іл.
4. Яковенко Р. В. *Економічна теорія* : конспект лекцій. Частина перша. / Роман Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2012. – 68 с. : іл.
5. Яковенко Р. В. *Економічна теорія* : конспект лекцій. Частина друга. / Роман Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2012. – 80 с. : іл.
6. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. *Економічна теорія* : Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 652 с.
7. Ватаманюк З. Г., Панчишин С. М., Реверчук С. К. та ін. *Економічна теорія* : макро- і мікроекономіка / За ред. З. Ватаманюка та С. Панчишина. – К. : Альтернативи, 2001. – 608 с.

8. Длугопольський О. В. Теорія економіки державного сектора : навч. посіб. / О. В. Длугопольський. – К. : Професіонал, 2007. – 592 с.
9. Економічна енциклопедія : У трьох томах. Т.1, Т.2, Т.3 / С. В. Мочерний (відп.ред.) та ін. – К. : „Академія”, 2000, 2001, 2002.
10. Економічна теорія : підруч. / За ред В. М. Тарасевича. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.
11. Економічна теорія : Політекономія : підруч. / За ред. В.Д. Базилевича. – К. : Знання, 2006. – 631 с.
12. Йозеф Шумпетер та проблеми реформування економіки України. – К. : Таксон, 2000. – 244 с.
13. Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: В 2 т. / Пер. с англ. 2-го изд. — М. : Республика, 1992. — Т. 1. — 399 с.; Т. 2. — 400 с.
14. Мочерний С. В. Політична економія : навч. посіб. – К. : Знання – Прес, 2002. – 687 с.
15. Ніколенко С. С. Господарсько-політичний механізм сучасної ринкової економіки : Монографія / С.С. Ніколенко, І.О. Пінчук. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. – 153 с.
16. Основи економічної теорії : навч. посіб. / В. Б. Алексеев, О. І. Андрусь, М.В. Вербицька та ін.; За ред. П. В. Круша, В. І. Депутат, С. О. Тульчинської. – К. : Каравела, 2007. – 448 с.
17. Основы экономической теории : политэкономический аспект : учебник / Отв. ред. Г.Н. Клишко, 3-е изд., перераб. и доп. – К. : Знання – Прес, 2001 – 646 с.
18. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / Д. М. Стеченко. – К.: Знання, 2007. – 271 с.
19. Чухно А. А. Економічна теорія : [у 2-х т.] / А. А. Чухно. – К. : ДННУ АФУ, 2010. – ISBN 978-966-2380-05-7. – Т. 1. – 512 с. – ISBN 978-966-2380-06-4.
20. Чухно А. А. Економічна теорія : [у 2-х т.] / А. А. Чухно. – К. : ДННУ АФУ, 2010. – ISBN 978-966-2380-05-7. – Т. 2. – 628 с. – ISBN 978-966-2380-07-1.

Допоміжна

1. Антология экономической классики. – М. : „Эконом” – „Ключ”, 1993. – 486 с.
2. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підруч. / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Я. О. Баластрик ; за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2007. – 703 с.
3. Базилінська О. Я. Макроекономіка : навч. посіб. / О. Я. Базилінська. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 442 с.
4. Базилінська О. Я. Мікроекономіка : навч. посібник / О. Я. Базилінська, О. В. Мініна; За ред. О.Я. Базилінської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 351 с.

5. Белл Д. Культурні суперечності капіталізму / Деніел Белл // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія : навч. посіб. / упоряд. : Віталій Лях. – К. : Либідь, 1996. – С. 251–274.
6. Білоконенко О. В. Історія економічних вчень : конспект лекцій. – К. : Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1998. – 96 с.
7. Будаговська С. й інші. – Мікроекономіка і макроекономіка. – К. : Основи, 1998.
8. Гальперин В. М., Игнатъев С. И., Моргунов В.И. Микроэкономика : В 2 т. / Под ред. В. М. Гальперина. — СПб.: Экон. шк., 1994. — Т. 1. — 349 с.
9. Гейк П. Вчитись аналізувати ринок: Пер. з англ. / П. Гейк, П. Джексон. – Львів : Сейбр-Світло, 1995. – 270 с.
10. Грегорі Манків. Макроекономіка. Підручник для України. – К. : Основи, 2000.
11. Гришкін В. О. Соціалізація економіки України : теорія, методологія, перспективи : монографія. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 498 с.
12. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підруч. – К. : Знання, 2004. – 535 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
13. Гроші та кредит : навч. посібник / С.Б. Ільїна [та ін.]. – К. : ВД „Професіонал”, 2007. – 368 с.
14. Демківський А. В. Гроші та кредит : навч. посіб. / А. В. Демківський. – К. : Данор, 2007. – 528 с.
15. Державне регулювання економіки : підруч. / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка та ін. – К. : Атіка, Ельга-Н, 2000. – 592 с.
16. Дзюбик С. Д. Фіскальна політика : навч. пос. – К. : Вид-во ЧАДУ, 1998. – 64 с.
17. Дідківська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки : навч. посіб. – К. : Знання, 2006. – 213 с.
18. Длугопольський О. В. Теорія економіки державного сектора : навч. посіб. / О. В. Длугопольський. – К. : Професіонал, 2007. – 592 с.
19. Долан Э. Дж. Макроэкономика. – Спб.-оркестр: Литера плюс, 1994. (Перевод с английского).
20. Долан Э. Дж., Линдсей Д. Микроэкономика : пер. с англ. / Под общ. ред. Б. Лисовика и В. Лукашевича. — СПб. : Экон. шк., 1994. — 448 с.
21. Задоя А. А., Петруня Ю. Е. Макроэкономика : Учебник. – 2-е изд. – К., 2006.
22. Задоя А.О. Мікроекономіка : Курс лекцій та вправ : навч. посібник / А. О. Задоя. – 5-е вил., стереотип. – К.: Знання, 2006. – 211 с.
23. Колот А. М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу. – К. : Видавництво КНЕУ, 1998. – 224 с.
24. Майер Джеральд М. Основні проблеми економіки розвитку / Джеральд М. Майер, Джеймс Е. Раух, А. Філіпенко. – К. : Либідь, 2003. – 688 с.
25. Мікроекономіка і макроекономіка : підруч. для студентів екон. спец. закл. освіти : У 2 Ч./ С. Будаговська, О. Кілієвич, І. Луніна та ін.; За заг. ред. С. Будаговської. – К. : Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2001. – 517 с.

26. Перехідна економіка : підруч. / В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Лібанова; За ред. В.М. Геєця. – К. : Вища школа, 2003. – 591 с.
27. Савчук С. И. Основы теории конкурентоспособности : монография / С. И. Савчук. – Мариуполь : Рената, 2007. – 520 с.
28. Самуэльсон П. Экономика. Пер. с англ. – М. : НПО „Алгон”, 1994. – в 2-х т.
29. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора. Пер. з англ. – К. : Основи, 1998. – 856 с.
30. Туган-Барановський М. І. Політична економія : курс популярний. – К. : Наукова думка, 1994. – 264 с.
31. Україна і світове господарство : взаємодія на межі тисячоліть / Філіпенко А. С., Будкін В. С., Гальчинський А. С. та ін. – К. : „Либідь”, 2002. – 470 с.
32. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика / Пер. с англ. 2-го изд. — М. : Дело ЛТД, 1995. — 864 с.
33. Чухно А. А. Постіндустріальна економіка : теорія, практика та їх значення для України. – К. : Логос, 2003. – 631 с.
34. Ющенко В. А., Міщенко В. І. Валютне регулювання : навч. посіб. – К. : Т-во „Знання”, КОО, 1999. – 359 с.
35. Яковенко Р. В. Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – Кіровоград : „Пік”, 2009, 548 с. : іл.
36. Яковенко Р. В. Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – [2-ге вид., випр.] – Кіровоград : „КОД”, 2010. – 548 с. : іл.
37. Яковенко Р. В. Технології продажу товарів / Роман Яковенко. – Кіровоград : 2003. – 212 с.
38. Яковенко Р. В. Тлумачний англо-український словник економічних термінів з елементами теорії та проблематики. Дидактичний довідник / Роман Яковенко. – Кіровоград : ТОВ „Поліграф-Сервіс”, 2007. – 132 с.
39. Яковенко Р. В. Тлумачний англо-український словник економічних термінів з елементами теорії та проблематики. Дидактичний довідник / Роман Яковенко. – [Вид. 2-ге, випр.]. – Кіровоград : видавець Лисенко В.Ф., 2015. – 130 с.
40. Яковенко Р. В. Формаційний і цивілізаційний підходи у дослідженні національної економіки / Р. В. Яковенко, К. В. Самсонова // *Materialy VII Miedzynarodowej naukowii-praktycznej konferencji [„Naukowa mysl informacyjnej rowieki – 2011”]*. (Перемишль, Польща, 07-15 березня 2011 р.). – Przemysl : Nauka i stadia, 2011. – Vol. 7 : Ekonomiczne nauki. Panstwowy zarzad. – С. 73–75.
41. Яковенко Р. В. Сутність економічної категорії „національна економіка” / Р. В. Яковенко, В. О. Буряк // *Матеріали за 7-а міжнародна научна практична конференція [„Найновите научні постиження – 2011”]*. (Софія, Болгарія, 17-25 березня 2011 р.). – Софія : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2011. – Том 8 : Економіки. – С. 72–74.
42. Яковенко Р. В. Сфера послуг : класифікація та економічна роль в умовах сьогодення / Р. В. Яковенко, Ю. Р. Тютюник // *Тези доповідей викладачів, аспірантів та співробітників на XLV науковій конференції 17 квітня 2014 року.* – Кіровоград : КНТУ, 2014. – С. 76–80.

43. Яковенко Р. В. Конвертованість валюти та економічна безпека держави / Р. В. Яковенко, К. О. Новакова // Тези доповідей студентів і магістрантів на XLVIII науковій конференції 17 квітня 2014 року. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – С. 757–759.
44. Яковенко Р. В. Традиційний та інтелектуальний капітал / Р. В. Яковенко, О. В. Яцун // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2010. – Вип. 3. – С. 237–244.
45. Яковенко Р. В. Шляхи активізації залучення іноземних інвестицій / Р. В. Яковенко, К. О. Семенюк // Матеріали за 11-а міжнародна научна практична конференція [„Новината за напреднали наука – 2015”]. (Софія, Болгарія, 17-25 травня 2015 р.). – Софія : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2015. – Том 5 : Економики. – С. 17–19.
46. Яковенко Р. В. Розвиток галузевих ринків в умовах глобалізації / Р. В. Яковенко, О. В. Щельник // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2015. – Вип. 8. – С. 67–72.
47. Яковенко Р. В. Проблеми глобалізації та форми їх прояву / Р. В. Яковенко, Н. Д. Бірзул // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2015. – Вип. 8. – С. 91–100.
48. Яковенко Р. В. Шляхи активізації залучення іноземних інвестицій / Р. В. Яковенко, К. О. Семенюк // Матеріали за 11-а міжнародна научна практична конференція [„Новината за напреднали наука – 2015”]. (Софія, Болгарія, 17-25 травня 2015 р.). – Софія : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2015. – Том 5 : Економики. – С. 17–19.
49. Яковенко Р. В. Розвиток галузевих ринків в умовах глобалізації / Р. В. Яковенко, О. В. Щельник // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2015. – Вип. 8. – С. 67–72.
50. Яковенко Р. В. Проблеми глобалізації та форми їх прояву / Р. В. Яковенко, Н. Д. Бірзул // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – 2015. – Вип. 8. – С. 91–100.
51. Яковенко Р. В. Вимірювання результатів економічної діяльності в умовах сучасних цивілізаційних зрушень / Р. В. Яковенко // Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю : Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 травня 2016 р. – Кіровоград : Ексклюзив-Систем, 2016. – С. 281–283.
52. Яковенко Р. В. „Людина економічна” та її еволюція / Р. В. Яковенко // Тези доповідей викладачів, аспірантів та співробітників на XLVII науковій конференції 14 квітня 2016 року. – Кіровоград : КНТУ, 2016. – С. 19.
53. Яковенко Р. В. Сфера послуг : проблеми функціонування та економічна роль в умовах сьогодення / Р. В. Яковенко, Х. В. Сігова // Економічні перспективи підприємництва в Україні : збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції. 27-28 жовтня 2016 р., м. Ірпінь. – Т 1. – Ірпінь : УДФСУ, 2016. – С. 192–195.
54. Яковенко Р. В. Проблемні питання методології сучасних економічних досліджень / Р. В. Яковенко // „Сучасні проблеми економічної теорії, маркетингу та моделювання соціально-економічних систем” : Матеріали

- Першої Всеукраїнської науково-практичної конференція (заочної), м. Кропивницький, 28-29 квітня 2017 року. – Кропивницький : „Ексклюзив-систем”, 2017. – С. 114–117.
55. Яковенко Р. В. Інтелектуалізація праці як чинник відтворення людського потенціалу / Роман Яковенко // Наук. праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту : Економічні науки. – Кіровоград : КДТУ. – 2009. – Вип. 14. – С. 305–312.
  56. Яковенко Р. В. Розвиток системи мотивації праці та поширення її творчого характеру як чинник відтворення людського потенціалу / Роман Яковенко // Наук. праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту : Економічні науки. – Кіровоград : КНТУ. – 2009. – Вип. 16, ч. 1. – С. 132–138.
  57. Яковенко Р. В. Спрощення механізму пільгового кредитування в секторі АПК / Р. В. Яковенко, В. І. Коваленко // Економіка : проблеми теорії та практики : зб. наук. праць : в 12 т. – Дніпропетровськ : ДНУ. – 2010. – Вип. 262. – Т. VI. – С. 1479–1486.
  58. Яковенко Р. В. Актуальні проблеми банківської системи України / Р. В. Яковенко, К. Ю. Полоз // Економіка : проблеми теорії та практики : зб. наук. праць : в 9 т. – Дніпропетровськ : ДНУ. – 2010. – Вип. 263. – Т. III. – С. 708–712.
  59. Яковенко Р. В. Морально-етичні фактори формування господарського механізму нанорівня як одна з характеристик людського потенціалу / Роман Яковенко // Зовнішня торгівля : економіка, фінанси, право. – К. : Український державний університет фінансів та зовнішньої торгівлі. – 2010. – № 2. – С. 148–152.
  60. Яковенко Р. В. Людський капітал та людський потенціал / Роман Яковенко // Наук. праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту : Економічні науки. – Кіровоград : КНТУ. – 2013. – Вип. 24. – С. 186–193.
  61. Яковенко Р. В. Практичне застосування методології економічної теорії (приклад) / Р. В. Яковенко, С. Гарькава // Матеріали за VI міжнародна научна практична конференція [„Honors high school – 2010”]. (Софія, Болгарія, 17-25 листопада 2010 р.). – Софія : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2010. – Том 9 : Економіки. – С. 68–70.
  62. Яковенко Р. В. Теорія вартості та її дія в Україні / Р. В. Яковенко, С. М. Ткаченко // Materialy VII Miedzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji [„Strategiczne pytania swiatowej nauki – 2011”]. (Перемишль, Польща, 7-15 лютого 2011 р.). – Przemysl : Nauka i stadia, 2010. – Vol. 5 : Ekonomiczne nauki. – С. 60–61.
  63. Яковенко Р. В. Суб’єктивістські доповнення до законів попиту і пропозиції / Р. В. Яковенко, І. І. Бідна // Materialy VII mezinarodni vedecko-prakticka konference [„Veda a technologie : krok do budoucnosti – 2011”]. (Прага, Чехія, 27 лютого – 5 березня 2011 р.). – Praha : Publishing House „Education and Science” s.r.o., 2011. – Dil 7 : Ekonomické vedy. – С. 46–49.
  64. Яковенко Р. В. Актуальні завдання трансформації економіки України / Р. В. Яковенко, О. Чиканчи // Матеріали за IX міжнародна научна практична конференція [„Ключови въпроси в съвременната наука – 2013”]. (Софія,

- Болгарія, 17-25 квітня 2013 р.). – Софія : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2013. – Том 10 : Ікономики. – С. 68–70.
65. Яковенко Р. В. Проблеми розвитку інтелектуальної власності в Україні / Р. В. Яковенко, О. В. Дудченко // Матеріали за XI міжнародна научна практична конференція [„Ключови въпроси в съвременната наука – 2015”]. (Софія, Болгарія, 17-25 квітня 2015 р.). – Софія : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2015. – Том 10 : Ікономики. – С. 44–46.
66. Яковенко Р. В. Економічна думка України : історія та значення для сьогодення / Р. В. Яковенко, О. Ю. Ткаченко // Економічні перспективи підприємництва в Україні : збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції. 27-28 жовтня 2016 р., м. Ірпінь. – Т 2. – Ірпінь : УДФСУ, 2016. – С. 319–323.
67. Яковенко Р. В. Практичне значення викладання курсу „Основи економічної теорії” студентам технічних спеціальностей / Р. В. Яковенко // Викладання економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції України : збірник матеріалів Міжнародної науково-методичної конференції, 02 червня 2017 р., – Харків : ХНАДУ, 2017. – С. 28–29.
68. Яковенко Р. В. Європейський досвід проведення лекційних занять з економічної теорії / Р. В. Яковенко // „Сучасні проблеми економічної теорії, маркетингу та моделювання соціально-економічних систем” : Матеріали Першої Всеукраїнської науково-практичної конференції (заочної), м. Кропивницький, 28-29 квітня 2017 року. – Кропивницький : „Ексклюзив-систем”, 2017. – С. 117–118.

12. Інформаційні ресурси

1. *Кодекс законів про працю* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=322-08>.
2. *Переверзева А. В.* Розвиток людського капіталу : джерело економічного зростання країни / А. В. Переверзева // *Торгівля і ринок України : зб. наук. праць.* – 2008. – № 25 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tiru/2008_25_26/15%20.pdf.
3. *2010 Quality of Life Index* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www1.internationalliving.com/qofl2010/>.
4. *Офіційний сайт* Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.parlament.org.ua.
5. *Офіційний сайт* Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
6. *Офіційний сайт* інвестиційної компанії Concorde Capital [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.concorde.com.ua.
7. *Офіційний сайт* Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.

8. *Офіційний сайт* Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://web.worldbank.org>.
9. *Офіційний сайт* Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua.
10. *Науковий блог* НаУ „Острозька академія” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://naub.org.ua>.
11. *Шлемко В. Т.* Економічна безпека України : сутність і напрямки забезпечення : монографія / В. Т. Шлемко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/book/rozdil/rozd08.html>.
12. *Барановський О. І.* Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізм забезпечення) / О. І. Барановський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.ua-gu.net/inode/p-2/39006.html>.
13. *Кульпінський С.* Роль фінансової безпеки України в поглибленні інтеграційних стосунків з європейськими країнами / С. Кульпінський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ucersps.org/ua/show/251/>.
14. *Методика* розрахунку рівня економічної безпеки України // Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980.
15. *Ніколаєв Є. Б.* Про предмет теорії інформаційної економіки / Є. Б. Ніколаєв // Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. [„Проблеми формування нової економіки XXI століття – ’2010”]. – Економічні науки. – Дніпропетровськ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ir.kneu.kiev.ua:bitstream/2010.pdf>. – Про предмет теорії інформаційної економіки.
16. *Закон України* „Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб” від 20.09.2001 р. № 2740-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2740-14>.
17. *Указ Президента України* „Про заходи щодо зміцнення банківської системи України та підвищення її ролі у процесах економічних перетворень” від 14.07.2000 р. № 891/2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=891%2F2000>.
18. *Положення* „Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб” від 30 серпня 2002 р. № 1301/268 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2740-14>.
19. *Аналітична записка* „Конкурентоспроможність України : оцінка Всесвітнього економічного форуму” (за Звітом про глобальну конкурентоспроможність 2010-2011). Департамент економічного аналізу та прогнозування 12.10.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/Publication/econom/WEF%20Global%20Comp_ness%202010_1120.pdf.
20. *Конкурентоспроможність України* у відображенні рейтингів міжнародних організацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.amk.gov.ua.
21. *Персонал* – журнал інтелектуальної еліти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.personal.in.ua/article.php?ida=142>. – Назва з титул. екрану.
22. *Новини фінансів України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news.finance.ua/ua/~/1/0/all/2011/02/15/227872>. – Назва з титул. екрану.

23. *Korrespondent.net* – інформаційний портал № 1 в світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.korrespondent.net/bbc/1127322-cini-na-harchi-i-yak-mozhe-dopomogti-ukrayina>.

24. *Укррудпром* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrrudprom.com/digest/Zbroya__diniy_visokotehnologchniy_eksport_Ukra.html. – Назва з титул. екрану.

25. *Урядовий портал* України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua.

26. *Закон України „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”* від 30.10.1996 № 448/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=448%2F96-%E2%F0>.

27. *Офіційний сайт* Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ssmc.gov.ua/>.

28. *Програма* розвитку фондового України на 2011-2015 роки // Відомості Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vidomosti.com.ua/ukr/news/dkcpfr-prezentuvala-programu-rozvitku-fondovogo-rinku-na-2011-2015-roki>.

29. *Офіційний сайт* Пенсійного фонду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.pfu.gov.ua.

30. *Офіційний сайт* Міністерства соціальної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dcz.gov.ua.

31. *Інформаційне бюро* державної служби зайнятості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.trud.gov.ua.

32. *Конвенції і Рекомендації* Міжнародної організації праці. – Т. 1–2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ilo.org/>. – Конвенція МОП „Про основні цілі і норми соціальної політики” № 117.

33. *Економічна правда* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.epravda.com.ua.

34. *Закон України „Про рекламу”* затверджений Президентом України Л. Кучмою, м. Київ, 3 липня 1996 року № 270/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://informboard.com.ua/index.php/reklamist-i-zakon/item/>.

35. *Антиінфляційний стратег* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.usw.com.ua/profiles/blogs/antiinflacijnij-strateg>. – Назва з титул. екрану.

36. *Дослідження* інфляційних чинників в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.uabs.edu.ua/handle/123456789/6376>. – Назва з титул. екрану.

37. *Індекси споживчих цін* у 1992 – 2011 рр [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

38. *Монетарний огляд* за 2011 рік, інфляційний розвиток [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>. – Назва з титул. екрану.

39. *„Самые инфляционные валюты”* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rate1.com.ua/ekonomika/finans/202/>. – Назва з титул. екрану.

40. *Ukrainian Economic Trends Forecast* : 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.davinci.org.ua/news.php?new=336&ev>. – Назва з титул. екрану.

41. *Офіційний портал* Всеукраїнської Асоціації „Моя Україна” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.my-ukraine.org/> – Назва з титул. екрану.
42. *Закон України „Про підприємництво”* від 23 лютого 2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.ua>.
43. *Закон України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”* від 11 вересня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.ua>.
44. *Головатюк В.* Інвестиційний клімат в Україні : політичні ризики / В. Головатюк, М. Чурилов. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.socis.kiev.ua/ua/publications/alias-20.html>. – Назва з титул. екрану.
45. *Офіційний сайт* Міністерства юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/14102>.
46. *Інструкція „Про порядок регулювання діяльності банків в Україні”*, затверджена постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. №368 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.nau.kiev.ua>.
47. *Офіційний сайт* Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>.
48. *Житлово-комунальне господарство* в очікуванні приватного інвестора // Інформаційний бюлетень Міжнародного центру перспективних досліджень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.icps.com.ua.
49. *Офіційний сайт* Міністерства з питань житлово-комунального господарства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjkg.gov.ua>.
50. *Закон України „Про Національний банк України”* від 27.02.2004. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=679-14> – Назва з титул. екрану.
51. *Закон України „Про банки і банківську діяльність”* від 7 грудня 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>. – Назва з титул. екрану.
52. *Проблема* законодавчого забезпечення охорони інтелектуальної власності в Україні // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.fic.kiev.ua/EventsUA/200103221.html>.
53. *Яковенко Р.* Чистая наука, психоделия и глобализация [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/07/03/chistaja-nauka-psihodelija-i-globalizatsija>. – Назва з титул. екрану.
54. *Яковенко Р.* Військова агресія – єдиний спосіб протистояння цивілізаційним змінам [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.ungazeta.info/?p=600>. – Назва з титул. екрану.
55. *Яковенко Р. В.* Використання досягнень Дж. М. Кейнса для зміцнення сучасної України [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко, А. О. Головатий. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/03/12/використання-досягнень-дж-м-кейнса-дл/>. – Назва з титул. екрану.
56. *Яковенко Р. В.* Роль теорії Карла Маркса у формуванні системи національної безпеки України [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко, А. О.

Головатий. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/03/04/роль-теорії-карла-маркса-у-формуванні/>. – Назва з титул. екрану.

57. *Яковенко Р.* Значення наукової спадщини Фрідріха Ліста для сьогодення України [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко, А. О. Головатий. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/02/16/значення-наукової-спадщини-фрідріха/>. – Назва з титул. екрану.

58. *Яковенко Р.* Роль сучасного теоретичного знання для сучасної української економіки та людського розвитку [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/06/05/роль-теоретичного-знання-для-сучасно/>. – Назва з титул. екрану.

59. *Яковенко Р. В.* Взаємодія економічних та демографічних процесів : історія та сучасність [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.ungazeta.info/?p=1858>. – Назва з титул. екрану.

60. *Яковенко Р. В.* Демографічні процеси як об'єкт митно-тарифного регулювання [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=2503>. – Назва з титул. екрану.

61. *Яковенко Р. В.* Роль демографічних показників у макроекономічному рахівництві [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=2648>. – Назва з титул. екрану.

62. *Яковенко Р. В.* „Людина” та „народонаселення” в системі сучасних економічних досліджень [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/10/07/-ljudina-ta-narodonaselennja-v-sistemi-suchasnih-ekonomichnih-doslidzen>. – Назва з титул. екрану.

63. *Яковенко Р. В.* Механізм грошово-кредитного впливу на демографічні процеси [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2017/09/18/mehanizm-groshovo-kreditnogo-vplivu-na-demografichni-protsesi>. – Назва з титул. екрану.

64. *Яковенко Р.* Економічна теорія : європейський досвід проведення лекційних занять у ЦНТУ [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/04/10/економічна-теорія-європейський-досв/>. – Назва з титул. екрану.

65. *Яковенко Р.* Роль сучасного теоретичного знання для сучасної української економіки та людського розвитку [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <https://surmasite.wordpress.com/2017/06/05/роль-теоретичного-знання-для-сучасно/>. – Назва з титул. екрану.